

Tabula

omnium opusculorū

Infrascripta opuscula in p̄senti volumine p̄ti-
nent eo ordine quo hic posita sunt.

Legenda seu vita erimij ac diuini doctoris san-
cti Thome de aquo ordinis fratrum p̄dicatoꝝ.

Contra errores grecoꝝ. Opus. 1.

Declaratio quorūdam articuloꝝ p̄ grecos arme-
nos et sarracenos. Opus. 2.

Compēdium theologie. Opus. 3.

De decē p̄ceptis et lege amoris. Opus. 4.

De articulis fidei et eccle. sacris. Opus. 5.

Expositio simboli aploꝝ. s. Credo. Opus. 6.

Expositio orōnis diuice. s. Pater n̄r. Opus. 7.

Expositio salutatiois angelice. s. Aue. Opus. 8.

Responsio ad maḡm Joannē de v̄cellis gnālez

maḡm ordinis p̄dicatoꝝ. ios. arti. Opus. 9.

Responsio ad eundē de. 42. articulis. Opus. 10.

Responsio ad lectoꝝē venetū de. 36. arti. Opus. 11.

Responsio ad lectoꝝē bisuntinū de. 6. arti. Opus. 12.

De differētia v̄bi diuini et humani Opus. 13.

De natura verbi. Opus. 14.

De angelis seu de s̄bijs sepatis. Opus. 15.

De v̄nitate intellectus p̄ auerroytas. Opus. 16.

Contra retrahentes homines a religionis ingres-
su. Opus. 17.

De p̄fectione vite sp̄ualis. Opus. 18.

Contra impugnātes religionē. Opus. 19.

De regie p̄ncipuz ad regē cypri. Opus. 20.

De regie indeoꝝ ad ducissaz brabātie Opus. 21.

De forma absolutionis ad magistrum ordi-
nis. Opus. 22.

Expositio p̄me decretalis. Opus. 23.

Expositio sc̄de decretalis. Opus. 24.

De sortibus ad d̄m Jaco. de burgo Opus. 25.

De iudicijs astroꝝ ad fr̄m reginal. Opus. 26.

De eternitate mūdi Opus. 27.

De fato. Opus. 28.

De p̄ncipio indiuiduatōis Opus. 29.

De ente et eēntia Opus. 30.

De p̄ncipijs rez nālium. Opus. 31.

De natura materie et dimensionibus in termi-
natis. Opus. 32.

De mixtione elemētoꝝ. Opus. 33.

De occultis opibus nature. Opus. 34.

De motu cordis Opus. 35.

De instantibus Opus. 36.

De quattuor opposig Opus. 37.

De demonstratioe Opus. 38.

De fallacijs Opus. 39.

De modalibus Opus. 40.

De nā accidentis Opus. 41.

De nā generis Opus. 42.

De potētis aie Opus. 43.

De tempore Opus. 44.

De pluralitate formaz Opus. 45.

De dimētionibus interm̄atis Opus. 46.

De nā silogismoꝝ Opus. 47.

Summa totius logice Opus. 48.

De sensu respectu singularium et intellectu respe-
ctu vniuersalium. Opus. 49.

De inuentōe medij Opus. 50.

De nā luminis Opus. 51.

De nā loci Opus. 52.

De intellectu et intelligibili Opus. 53.

De quo est et qd est Opus. 54.

De vniuersalibus Opus. 55.

Item de vniuersalibus Opus. 56.

Officiū de sacratissimo corpore xp̄i Opus. 57.

De sacratissimo corpore xp̄i per modum sermo-
num Opus. 58.

De eodē s̄m decē p̄dicamēta. Opus. 59.

De humanitate xp̄i Opus. 60.

De dilectioe dei et primi Opus. 61.

De diuinis moribus Opus. 62.

De beatitudine Opus. 63.

De puritate p̄scie et mō p̄fitendi Opus. 64.

De officio sacerdotis Opus. 65.

De expositione misse Opus. 66.

De emptōe et venditōe ad terminū Opus. 67.

De mō acgrendi diuinā sapiam. Opus. 68.

Sup boetio de ebdomadibus Opus. 69.

Sup boetio de trinitate Opus. 70.

De vicijs et virtutibus. Opus. 71.

De p̄cordantijs sui ipsius Opus. 72.

*Ex libris Ioannis de Abthina
in p̄senti opusculis*

Contra impugnantes

¶ Rubrice sequentis operis.

- ¶ Argumentū in opus sequens.
¶ Proemium in quo auctoris intentio declarat.
¶ Quid sit religio et in quo consistat religionis perfectio. CA. I.
¶ Secunda pars principalis totius operis.
¶ An religioso liceat docere. CA. II.
¶ An religiosus licite possit esse de collegio scholarium. CA. III.
¶ An religioso liceat predicare et confessiones audire si curam non habeat animarum. CA. IIII.
¶ An religiosus teneat manibus laborare. CA. V.
¶ An religioso liceat omnia sua relinquere et sibi nihil retinere in proprio nec in communi. CA. VI.
¶ An religiosus possit vivere de elemosinis. CA. VII.
¶ Tertia pars principalis totius operis in qua ostenditur quomodo religiosorum famam corrumpere nituntur in multis eos frivole impugnando et primo quod habitum vilem et humilem deferunt. CA. VIII.
¶ Quomodo religiosos impugnant quantum ad opera charitatis. CA. IX.
¶ Quomodo religiosos impugnant quantum ad discursus propter salutem animarum. CA. X.
¶ Quomodo religiosos impugnant quantum ad studium. CA. XI.
¶ Quomodo religiosos impugnant quantum ad ordinatas predicationem. CA. XII.
¶ Quomodo iudicium pervertunt in rebus religiosos infamando primo quod se et suam religionem commendat et per epistolas commendari procurant. CA. XIII.
¶ Secundo de hoc quod religiosi detractoribus suis resistunt. CA. XIIIII.
¶ Tertio de hoc quod religiosi in iudicio contendunt. CA. XV.
¶ Quarto de hoc quod religiosi persecutores suos puniri procurant. CA. XVI.
¶ Quinto de hoc quod religiosi hominibus placere volunt. CA. XVII.
¶ Sexto de hoc quod religiosi gaudent de his que pro eis deus magnifice operatur. CA. XVIII.
¶ Septimo de hoc quod religiosi curias principum frequentant. CA. XIX.
¶ Quomodo pervertunt iudicium in infamiam personarum religiosarum primo mala si qua in eis sunt extendendo. CA. XX.
¶ Secundo dubia asserendo quod scilicet religiosi favorem mundi querunt et suam gloriam et non christi. CA. XXI.
¶ Tertio falsa fingendo scilicet quod religiosi sunt pseudo apostoli pseudo prophete et pseudo christi. CA. XXII.
¶ Quarto crimina imponendo que ecclesia toto tempore persequitur patitur scilicet quod religiosi sunt lupi fures latrones et petranes domos. CA. XXIII.
¶ Quomodo mala que in finali ecclesia timeantur religio-

religionem

sis imponunt probare volentes quod e vicino insent tpe antichristi. CA. XXIII.
¶ Quomodo probare nituntur quod religiosi nuncii sunt antichristi. CA. XXV.
¶ Quomodo religiosorum manifesta bona ut orationes ieiunia et huiusmodi pervertere nituntur et suspecta ostendere. CA. XXVI.

¶ Epilogus.

¶ Argumentum in opus sequens.
Empore sancti Ludovici francoꝝ regis: Wilhelmus de scoamore Sigeri magistri parisienses multiq; sequaces in hunc inciderunt errorem ut religiosorum medicantium statum damnatum assererent: librumq; sacrilegum multis sacre pagine sanctorumq; auctibus licet male intellectis et puerse expositis refertum Clemeti. 4. summo pontifici obtulerunt. Pontifex igitur reverendo magistro Joani de vcellis magistro ordinis predicatorum dictum librum transmissit precipiens ut eidem per famosissimum tunc in toto orbe doctorem fratrem Thomam de aquino faceret raderi. Devotissimus igitur pater et doctor Thomas fratrum in caplo generali Ananie congregatorum orationibus se faciens commendatus prefatum librum studiose perlegit quem repperit erroribus plenum. Quo aperto alium ipse librum qui incipit Ecce inimici tui sonuerunt et qui oderunt te extulerunt caput etc. taz cito tanq; eleganter et copiose composuit: ut non humano ingenio euz visus sit edidisse: sed potius in spiritu accepisse de dextera sedentis in throno. Que librum in quo omnia nequissimorum tela penitus extinuerat: prefatus sum pontifex tanq; vere catholicum approbas: librumq; contrarium tanquam hereticum et nepharium danans ipsi auctores cum complicibus deposuit de cathedra magistratus: expulsosq; de parisiensi studio omni dignitate privavit. Pre dictus vero doctor post divinitus obtentam victoriam parisiis rediens: omnes dicti operis articulos publice et soleniter repetens disputavit firmavitq;.

¶ Explicuit argumentum.

¶ Incipit. 28. opusculum eiusdem mirandum contra impugnantes dei cultum et religionem: quod quidem religiosorum omnium sed premaxime mendicantium propugnaculum est: turrisq; validissima.

¶ Proemium in quo auctoris intentio declaratur.

Ecce inimici tui sonuerunt:

et qui oderunt te extulerunt caput. Super populum tuum malignaverunt consilium: cogitaverunt adversus sanctos tuos. Dixerunt. Venite disperdamus eos de gente: et non memoremus nomen israel. ultra. Psalmo octuagesimo secundo. ¶ Dipotes de amator hominum suo amore nobis utitur ad eius bonitatem et nostram utilitatem. ut aug. docet in primo libro. de doctrina christiana. Ad sua quidem bonitatem

Incipit opusculū vigesimum eiusdem beatissimi Thomae de regimine principū ad regē cipri.

Incipiunt hīc capitulorū p̄mi libri ad regē Cipri de regimine principum.

Primo auctor suam intentionem premitit scribens ad regem Cipri.

¶ Necesse est homini ut ab aliquo gubernet cū oporteat ip̄m in multitudine vivere: vbi distinguit multiplex dñium siue regimē. CA. I.

¶ Multitudo melius regit̄ p̄ vnum q̄ p̄ plures multis rationibus probatur: et hic est rex vel imperator. CA. II.

¶ Sicut dñium vnus optimum ē quando est iustum: ita oppositum eius ē pessimum: et multis p̄bat̄ rōnibus et argumētis. CA. III.

¶ Variatum est istud dominiū apud romanos: et q̄ interdū apud eos magis ē aucta respu. ex dominio plurium. CA. IIII.

¶ In dñio plurium magis sepe p̄tingit dñius tyrānicum q̄ ex dominio vnus: et ideo regimen vnus melius ē. CA. V.

¶ Concluso q̄ regimen vnus simplr sit optimū: ostendit qualr multitudo se debeat habere circa ip̄m: q̄ auferenda ē ei occasio ne tyrānizet: et q̄ et in hoc ē tollerandus propter maius malum vitandum. CA. VI.

¶ Querit quid p̄cipue mouere d̄z regem ad bene regendū: vtrūq̄ honor v̄ gloria: et ponit opinio nes circa h̄: et quid sit tenendum. CA. VII.

¶ Qualis ē verus filius regis qui mouere ipsuz debet ad bene regendum. CA. VIII.

¶ P̄mium regum et p̄ncipuz tenet sup̄remū gradum in beatitudine celesti: et multis rationibus hoc oñditur et exemplis. CA. IX.

¶ Rex siue p̄nceps studere d̄z ad bonum regi men p̄pter bonū sui ipsius et vtile qd̄ inde sequit̄ cuius d̄zum sequit̄ regimē tyrānicū. CA. X.

¶ Bona et mundalia vt sūt diuitie: potestas honor: et fama: magis pueniunt regibus q̄ tyrānis: et de malis que incurrunt tyranni etiam in hac vita. CA. XI.

¶ Procedit ad oñdendum regis offm̄: vbi s̄m viam nature oñdit regem eē in regno sicut aīa in corpore: et sicut deus in mūdo. CA. XII.

¶ Assumit ex hac similitudie modū regiminis: vt sicut deus vnāquāq̄ rem distinguit quodam ordine et p̄pria opatione et loco: ita rex subditos suos in regno: et eodē modo de aīa. CA. XIII.

¶ Quis modus gubernādī cōperat regi: q̄ s̄m modum gubernationis diuine. Qui qdem modus gubernādī a gubernatione nauis sumpsit in itium. Vbi et cōparatio ponit̄ sacerdotalis domi nij et regalis. CA. XIII.

¶ Sicut ad vltimū finem p̄sequēdum requiritur vt rex subditos suos ad viuēdum s̄m virtutē disponat: ita ad fines medios. Et ponunt̄ h̄ que sunt illa q̄ ordināt ad bñ viuēduz: et q̄ impediūt: et quod remediū rex apponere debet circa impedimenta dicta. CA. XV.

Argumentum.

¶ Ogitanti mihi quid offerrez regie celestidini dignū mee q̄ p̄fessionī p̄gruz et officio: id occurrit potissime offerendum: vt regi libz de regno cōscriberē in quo et regni originē et ea que ad regis officium pertinent s̄m scripture diuine auctoritate p̄horū dogma et exempla laudatorū principū diligenter depromerē iuxta ingenij p̄prij facultatē: principium p̄gressum et p̄sumationē opis ex illius expectans auxilio qui est rex regū et dñs dominātium per quez reges regnant deus magnus dñs et rex magnus sup̄ oēs deos.

¶ Quod necesse est hoies simul viuētes ab aliquo diligenter regi. CA. I.

Incipium

autē intentionis nostre hinc sumere oportet vt qd̄ noie regis intelligendū sit exponat̄. In oib̄ autē q̄ ad finē aliquē ordinant̄ in qbus p̄tingit sic et aliter p̄cedere op̄ est aliquo dirigēte: per quod directe debitū pueniatur ad finē. Nō. n. nauis quā s̄m diuersorū

ventorū impulsū in diuersa moueri p̄tingit ad destinātū finē perueniret: nisi p̄ gubernatoris industriam dirigeret̄ ad portū. Dominis autē ē alius finis: ad quē tota vita eius et actio ordinat̄: cum sit agens p̄ intellectū: cuius ē manifeste p̄p̄ finez opari. Cōtingit autē diuersimode hoies ad finē intentū p̄cedere: Quod ip̄a diuersitas humanorum studioz et actionū declarat. Indiget igit̄ homo aliquo dirigēte ad finē. Est autē vniciq̄ hoium naturaliter insitū rōnis lumē: quo in suis actibus dirigat̄ ad finem. Et siquidē homini cōueniret singulariter viuere sicut multis aialium nullo alio dirigente indigeret ad finē: sed ip̄e sibi vnusquisq̄ eēt rex sub deo summo rege: in quantum p̄ lumen rōnis diuinitus datus sibi in suis actibus seip̄m dirigeret. Naturale autē est homini vt sit aīal sociale et politicū in multitudine viuens: magis etiā q̄ oia alia aialia. Quod qdem naturalis necessitas declarat. Alijs enim aiali-

Registrum

<p>aa C Vita Sancti Thome cum eplis antepositis est sexternus</p>	<p>sed ibi nullus l obijciēs ipugnat Quod vero cta ordinantur non est verum</p>	<p>ponebant ⁊ q ex causis tamen molas iniqui A</p>	<p>substantie sicut diuersa in alio ⁊ non M</p>	<p>valde a corpe ppter id qd vel est finis quia omnia S</p>
<p>a Incipiunt filio suo conuenit cum eo plenitudine</p>	<p>m gladius quolibet C Qm̄ circa ctus exemplaris est vnus tantum</p>	<p>Incipit opusculū dem aliqua tyrannidem pmo quidem B</p>	<p>qualitate: sicut atina est nobilioꝝ oculum: sed lus intellectus A</p>	<p>ignis in forma in ecclesia ⁊ abutendum rimi ogice AA</p>
<p>b diuina psona tes dies bū. Hoc eni homo habens</p>	<p>n rebus que sunt sima ⁊ primo preterito fuit etiā singulares</p>	<p>Incipit li. scōs dum vmbꝛā virtutem si humili rempu. L</p>	<p>Illud enim quif sunt vnus istud sufficienter dire videt fm D</p>	<p>candā post membrorum tationes: per pauperes BB</p>
<p>c perfectionem est supra C Q spiritus intellectus</p>	<p>o intēdit assignare ne eo quod intellectiū qd telligim⁹: ergo</p>	<p>pi. Simile etiaz finim⁹ pncipari q nulla est tendenduz etiam D</p>	<p>Incipit opus. sed ppositum Sic igitur neris vel spēi B</p>	<p>potare de isto audire vel cum affectus C Item cōfessio</p>
<p>d igitur in eadē locū nisi fm vis cōe est Per hoc autē</p>	<p>p obseruatio fidelitate q̄cūq; gradib⁹ inmitādo quod sexto</p>	<p>dñium. Item batur intendere vtilitates istius nō est eadez E</p>	<p>que imponit vel nudam ruens paradiso fili mi. i. hec A</p>	<p>cōsolationibus stantias pcti de conse. di. 4. mortali peccato DD</p>
<p>e Consumatio autē est e contra delectatur dem natura</p>	<p>q siones habere nibus oino qui possessioib⁹ Charitas enim</p>	<p>non ppetuus puideat in ipsoꝝ adinuicem anno tradunt F</p>	<p>gratia dei C De triplici placari ei cunt in bonis R</p>	<p>gratanter Est ergo pmo C Huic qōni inq̄tum voluit EE</p>
<p>f diuinitas autē ti: vt aliquid q est deus hoc naturam</p>	<p>r diligat inimicū est q ap̄s mitate tollerādi cuicūq; curam</p>	<p>multos deos virtute oēs net ad effectum vnitatē trium G</p>	<p>assumpsit carnē deduceret sinceri facti conciliationē S</p>	<p>imo aliquādo. ceteris autē potest etiam deus: sed cult⁹ ff</p>
<p>g corporalibus Non est autē ea que in oione perueniatur</p>	<p>s vt homines quibus aliqua Item sicut nō est contra</p>	<p>sentit. de qbus lachei pgressum sitio adherens dicant vite H</p>	<p>C Decimo ppter abundantiā tem luminis hoies faceret L</p>	<p>disciplinabiliter de habitibus ta per materiā a quibusdā BB</p>
<p>h fieri nō possunt stulta pmissio bentia facere uer. pmo.</p>	<p>t ad titum primo raneñ. consilij q postea C An religiosus</p>	<p>⁊ accidētibus vt dictum est mana. Quedā C Sciendū autē</p>	<p>⁊ digiti tui vt dicif pme Uno modo li miracula A</p>	<p>fit adequans atim annectere coloruz varietas tionem qua HH</p>
<p>i est omnibus q quilibet ordo Dia ergo videt debemus ergo</p>	<p>v vt sapientia sideri pprijs de liberali que a populo</p>	<p>atribuebant opationis sue titas vt in āgelis oriantur sed K</p>	<p>glosa. Dona dei Ech. 28. vitam quādā fores iste X</p>	<p>tercio pte. c. i. fessione ibidē Quō de deo In diuinis fruitio beatoꝝ De iudicandis</p>
<p>k ad hoc q essent dit: ⁊ inde est er vetter</p>	<p>r culpa nō esset C Quomodo sed quia ad</p>	<p>⁊ addiscentē cūdo hitudinem principale currit cidens aliquo L</p>	<p>ibi in tuba corde tuo ⁊ tamen ipsi aliquo si plura sint Y</p>	<p>finis</p>